

Landbruksdepartementet
Avdeling for matproduksjon og helse
Postboks 8007 Dep

0030 Oslo

Landbruksdepartementet	
Saksnr.: 2003 100670 -	Doknr.: 34
Mottatt: 28 APR 2003	
Saksbehi: MH/MAT/RIG	Ark.: 008
Kopi:	Avskr.:

Arkiv Styret

Dato 24.04.03

Jnr 44/03 - 04

Saksb I. Olberg

HØRINGSNOTAT OM FORENKLET MODELL FOR FINANSIERING AV MATFORVALTNINGEN - HØRINGSUTTALELSE FRA KNT-FORUM

Høringsnotatet berører i liten grad hvordan den nye finansieringsmodellen vil påvirke det lokale mattilsynet, men punkt 3.4 , 6.2 og 7.2 tar opp noen betraktninger, og i punkt 8.2 er det gitt forslag til finansieringsmodell.

Punkt 6.2.2 og 8.2.1 sier at bruker bare betaler for den faktiske tjenesten som mottas og at dette gjenspeiles i det grunnlag som benyttes for å fastsette gebyr og kontrollavgift. Det ble på høringsmøtet 23.april 2003 sagt at bruker var å forstå som tilsynsobjekt. For det lokale mattilsynet som skal utføre tjenesten, reiser dette spørsmål om hvordan lokalenheten skal rapportere medgåtte ressurser i forhold til de enkelte brukerne. KNT rapporterer i dag til SNT antall dagsverk for de virksomhetene som er statlig delegert ansvar, muligens er en tilsvarende ordning tenkt for alle tilsynsobjekter. Det er å bemerke at dersom denne rapporteringen er tenkt videreført og skal omfatte alle tilsynsobjekter, krever det mye ressurser i det lokale mattilsynet og det elektroniske rapporteringssystemet må forbedres.

I tabell under punkt 7.2 står det at oppgaver som tilsyn, herunder veiledning skal brukerfinansieres. I dag er en del av det arbeidet som gjøres lokalt, veiledning i forhold til forbrukere og enkeltpersoner som vurderer å etablere næringsmiddelvirksomhet. For eksempel kan en person som vurderer å importere næringsmidler fra land utenfor EU, ta kontakt med grensekontrollstasjonen, og får veiledning som til sammen kan utgjøre flere dagsverk. Kanskje finner denne personen ut at det blir for komplisert, og blir derfor aldri et tilsynsobjekt. På samme måte kan det hende at tilsynet får tegninger av virksomheter som er planlagt, og ut i fra dette bruker dagsverk på noe som av forskjellige årsaker ikke blir realisert. Det er i dag et problem å få synliggjort overfor SNT at dette er aktuelle oppgaver som trenger finansiering, og med ennå større brukerfinansiering, ser en for seg at oppgaver som ikke kan knyttes opp mot et konkret tilsynsobjekt eller en bransje, blir en ren utgiftspost for lokalenheten uten mulighet for økonomisk inndekning.

En annen oppgave de lokale tilsynene har i dag, er å hjelpe forbrukere som klager på mat eller drikkevann, det være seg kvalitetsmangler eller mistanke om matforgiftning. Uten kostnad for forbrukeren foretar det lokale tilsynet laboratorieundersøkelser og inspiserer virksomheten der produktet ble frambudt. Det vil bli få henvendelser fra forbrukere dersom de selv skal bære disse utgiftene. I mange tilfeller er det ikke rester tilgjengelig av det som faktisk ble spist eller drukket, slik at det er tilsvarende produkt som analyseres i laboratoriet, og påvises det ikke feil

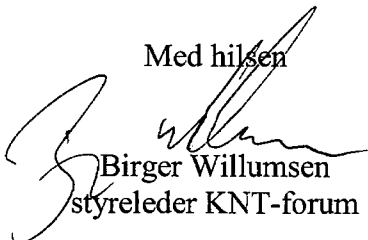
eller mangler ved dette produktet, kan det stilles spørsmål ved om det er riktig å belaste den aktuelle næringsmiddelvirksomheten for medgåtte utgifter.

Landbruksdepartementet sier selv i punkt 6.3 at den brukerrelaterte virksomheten i matforvaltningen ikke uten videre kan spores til en enkelt bruker i matproduksjonskjeden. Dette må det tas høyde for i tildeling av ressurser til de lokale mattilsynsenhetene.

Videre kommenterer Landbruksdepartementet den skisserte finansieringsmodellen i punkt 8.2.1. Det foreslås etablert en kontrollavgift for tilsyn med produksjon, import og frambud av mat, og det vil bli vurdert om kontrollavgiften skal differensieres for ulike varesorter etter en risikovurdering. Selv med en slik differensiering vil det være store ulikheter med hensyn til hvor mye ressurser det lokale tilsynet bruker på et tilsynsobjekt. Store vannverk og matprodusenter har gjerne ansatte med mye fagkunnskap og et fungerende kvalitetssystem, mens mindre virksomheter trenger mer tilsyn og veiledning. Skal små tilsynsobjekt betaler den reelle kostnaden, blir dette uforholdsmessig dyrt. Selv om kontrollavgiften risikovurderes i utgangspunktet, baserer den seg i neste omgang på produksjonsvolum, og får det lokale tilsynet tilført ressurser i forhold til volum, kan tilsyn ved små virksomheter bli illusorisk.

Det lokale næringsmiddeltilsynet ser i dag på sine oppgaver med forbrukeren i fokus, vi skal føre tilsyn med næringsmiddelvirksomheter slik at forbrukeren er sikret trygg mat, herunder trygt drikkevann. Inntektene fra avgifter og gebyrer tilsvare ca. 60% av dagens samlede tilsynsaktivitet. I følge forslaget til finansiering er det tenkt å utgjøre 90%. Lokalt ønsker vi fortsatt å holde fokus på forbrukerne. Av habilitetsårsaker er det uheldig å likestille tilsynsobjekter med inntekter. Av den grunn burde man velge en finansiering som i minst mulig grad er knyttet opp mot det lokale mattilsynet, men heller ligger direkte i offentlig budsjetter.

Med hilsen

Birger Willumsen
styreleder KNT-forum